

พระมหากษัตริย์คุณ

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ

ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษ

องค์คุณตามติของบุคตลโนชาติ

“ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ จงรักภักดี”

มูลนิธิรัฐบุรุษ

“ มู@	มิ่งอรพสิ้งได้	ตั้งประสงค
นอิ	ธรรมฮารง	เลิกแสร
รัฐ	ราชฎร์อิราชทกรง	ประเลวิสุต
บุรุษ	อัปบุรุษแสร	พองเวองนรندرสมัยไอตติเทอญ ”

ด้วยความจงรักภักดี

เนื่องในวาระมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาและปีใหม่ ๒๕๔๗ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์” ซึ่งรณรงค์คุณธรรมความดีในความ “ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และ จงรักภักดี” ได้ดำเนินกิจกรรมตามรอยพระยุคลบาท ในความสามัคคีธรรม รู้รักสามัคคี ความพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง “พอกิน พออยู่” เพื่อสู่สถานภาพวิกฤตทางสังคม ให้คงความไพบูรณ์วัฒนา และความผาสุกสู่ประชาราษฎร์ เป็นที่ปลื้มปิติในพระเมตตาบารมีหาที่สุดมิได้

ปวงพลสกนิกรชาวไทยต่างน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคลให้ทรงพระเกษมสำราญ พระชนมายุยิ่งยืนนาน พระบารมีแผ่ไพศาล ปกป้องผองไทยทั้งปวง เป็นร่มเกล้าฯ ของชาวไทยตลอดชั่ววันนิรันดร์

“มูลนิธิรัฐบุรุษ” ได้รวบรวมคำบรรยายพิเศษ และปาฐกถาพิเศษของ ฯพณฯ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษในหลายโอกาส ตั้งแต่ปีแรกของมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยคัดเลือกมา ๔ เรื่อง เผยแพร่เฉลิมพระเกียรติในมหามงคลสมัยนี้ คือ

๑. ตามรอยพระยุคลบาท
๒. พระผู้ทรงเป็นครูของแผ่นดิน
๓. ศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย
๔. คู่มือคนไทย

ในโอกาสปีใหม่ ๒๕๔๗ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมใจสนับสนุนกิจกรรมของมูลนิธิรัฐบุรุษ ซึ่งกำลังขอความร่วมมือในการบริจาคก่อสร้าง “อาคารถาวรมูลนิธิรัฐบุรุษ” ที่ถนนอยู่ทองนอก เขตคูสิต กำหนดจะเปิดเป็นทางการในวาระอันเป็นมงคล ครบ ๗ รอบของ ฯพณฯ ประธานกิตติมศักดิ์ คือ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗

ขออำนาจพรให้ท่านได้เจริญสุข ในวาระปีใหม่ด้วย “สุขกายเจริญวัย สุขใจเจริญสุข” และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย พระสยามเทวาธิราช พระบารมีปกเกล้าฯ ได้อำนวยสุขให้แก่ท่าน และลูกหลานจง “อยู่เย็นเป็นสุข” ทุกเมื่อเทอญ

ศ.นพ. ประสพ รัตนากร
ประธานมูลนิธิรัฐบุรุษ

“ครูของแผ่นดิน”

โดย ชพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

เนื่องในการประชุมสัมมนาทางวิชาการเฉลิมพระเกียรติ

ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันอาทิตย์ ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการศึษา

และผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ขอขอบคุณเลขาธิการฯ ที่กรุณาเชิญให้มาพูด ผมรับเชิญด้วยความยินดีและเต็มใจ แต่ขอเรียนในเบื้องต้นเสียก่อนว่า การพูดเรื่องที่กำหนดให้นั้นเป็นการยากมากที่จะพูดให้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระมหากรุณาธิคุณยิ่งใหญ่แผ่ไพศาลไปทั่วขอบขัณฑสีมา ยิ่งนานวันขึ้นเท่าใด พระมหากรุณาธิคุณก็ยิ่งเพิ่มทวีขึ้น แม้จะกล่าวจำกัดเฉพาะที่ คนไทยทั้งมวล รวมทั้งชาวต่างประเทศต่างยอมรับด้วยความปลื้มปิติว่าทรงเป็น “ครูของแผ่นดิน” ก็ไม่สามารถจะบรรยายให้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงประกาศพระราชปณิธานในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ว่า

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

นับแต่นั้นมาก็ได้ทรงปฏิบัติพระราชกิจ สมดังพระปฐมบรมราชโองการที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกรไทยทั่วประเทศตลอดระยะเวลาว่า ๕๐ ปีที่ทรงครองราชสมบัติ แม้จะเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญไม่ต้องทรงรับผิดชอบเรื่องใด ๆ ในแผ่นดิน แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยที่ทรงรักทรงห่วงใยประดุจลูกหลาน พระองค์มิได้เคยทรงละเลยที่จะสอดส่องดูแลทุกข์สุขของราษฎร มิเคยทรงดูดาบกับความทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชน ไม่เคยทรงว่างเว้นที่จะคิดหาวิธีการอันทันสมัยมาพัฒนาการกินดีอยู่ดีของราษฎรของพระองค์ เพื่อให้ราษฎรได้รับประโยชน์สุข ทรงมีพระราชดำรัสอยู่เสมอว่า ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ยังยากจน พระองค์ต้องทรงต่อสู้กับศัตรูคือความยากจนของราษฎร โดยทรงหาวิธีการต่อสู้กับความทุกข์ยากตลอดเวลาเพื่อให้ประชาชนของพระองค์ชนะความยากจนให้ได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ประเสริฐสุด นอกจากจะได้ทรงนำทางการพัฒนาประเทศ ดำเนินตามรอยพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชเจ้าผู้ประเสริฐแต่กาลก่อน มีพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นอาทิ อย่างมิได้ผิดเพี้ยนแล้วยังทรงมีพระจริยาวัตรส่วนพระองค์ที่ทรงเป็นทั้งนักคิด นักประดิษฐ์ และนักวิจัยที่สามารถนำผลมาเป็นต้นแบบของงานที่อำนวยความสะดวกสุขน่านักการให้ประชาชนของพระองค์อย่างยากที่จะหาพระมหากษัตริย์หรือผู้นำประเทศคนใดมาเทียบได้ จุดประสงค์หลักในการคิด การประดิษฐ์ และการวิจัยของพระองค์ก็เพื่อให้เห็นแนวทางที่ถูกต้องที่จะนำมาสั่งสอนให้ประชาชนดำเนินตาม ทรงถือเป็นพระราชภาระที่จะทรงสั่งสอน ชี้นำ แสดงตัวอย่างและติดตามผลโครงการต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จและประโยชน์ของราษฎร ทรงเป็นประจักษ์ของประชาชนทั้งประเทศ

พระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยในโอกาสวันสำคัญ ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา ล้วนเป็นคำสอนที่มีค่า เหมาะแก่กาลสมัย ยังประโยชน์โดยตรงให้แก่ผู้ที่น้อมนำไปปฏิบัติ เช่น การที่ทรงสอนให้รู้จักรักต้นไม้ ลำธาร รักป่า ทรงสอนให้รู้จักคำว่า “ขาดทุนเป็นกำไร” “ให้รู้จักสามัคคี” เป็นต้น ทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างของผู้ที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมตลอดมา และด้วยเหตุที่ทรงมีพระเมตตาต่อพสกนิกรดุจครูเมตตาศิษย์ จึงได้พระราชทานความรู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง โดยไม่มีการปิดบัง ล้วนเป็นความรู้ที่ได้ทรงคิด ทรงค้นคว้า ทรงทดลอง ด้วยพระองค์เองได้เห็นผลเป็นที่ประจักษ์แล้วทั้งสิ้น

การที่ประชาชนชาวไทยได้ปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทและปฏิบัติตามวิธีการต่าง ๆ ที่ทรงสอนหรือทรงสาธิตให้ดู ได้ทำให้ราษฎรอยู่ดีมีสุขขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ชาวเขาซึ่งเคยมีชีวิตอยู่อย่างคนทำผิดกฎหมายต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ เจ้าหน้าที ได้เปลี่ยนไปมีชีวิตใหม่ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยการปลูกผักฤดูหนาว ปลูกไม้ดอกที่สวยงาม ปลูกไม้ผลที่มีราคา ทำให้สามารถดำรงชีพเป็นหลักแหล่งได้อย่างมั่นคงและสงบสุข จนกลายเป็นกลุ่มคนที่มีค่ากลุ่มหนึ่งของประเทศ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาขึ้นทั่วทุกภาคของประเทศ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาทุกศูนย์เป็นแหล่งให้ความรู้ในทางปฏิบัติที่เหมาะสมแก่เกษตรกรในแต่ละภาคของประเทศ ทำให้ประชาชนได้เรียนรู้วิธีการพัฒนาคุณภาพของชีวิต โดยดูจากตัวอย่างจริงในการสาธิตและในการดำเนินการของศูนย์ยังประโยชน์มหาศาลแก่ราษฎร และเป็นที่ยู้งักกันกว้างขวางแม้ในต่างประเทศ

พระราชราษฎรจึงสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในฐานะที่ทรงเป็นครูของแผ่นดิน เป็นครูอย่างเต็มพระราชหฤทัยในการทรงสั่งสอนวิชาการเพื่อการทำมาหาเลี้ยงชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือวิชาเกษตรกรรม ซึ่งเป็นวิชาที่สำคัญที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตของประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ซึ่งเป็นเกษตรกร ทรงสั่งสอนหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมด้วยพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสที่พระราชทานในโอกาสสำคัญ ๆ ให้รู้จัก “พออยู่ พอกิน” และให้จัดการกับเศรษฐกิจในรูปแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” ทรงสอนคุณธรรมและหลักการดำเนินชีวิตด้วยการทรงเป็นแบบอย่างด้วยพระองค์เอง และพระราชทานข้อธรรมะต่าง ๆ เช่น คุณธรรม ๔ ประการในการรักษาความสัตย์ ความจริง การรู้จักข่มใจ การรู้จักอดทน อดกลั้นและอดออม และการรู้จักละวางความชั่ว ทรงสอนให้รู้จักสามัคคี รู้จักไม่หาความรู้ และดำรงความเพียร เป็นต้น

คำว่า สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ หมายความว่า รู้สึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประชาชนชาวไทยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งในฐานะที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ปกครองอาณาประชาราษฎร์ให้ร่มเย็นเป็นสุข ในฐานะที่เป็นครูผู้ให้ความรู้และการอบรมคุณธรรม ทรงสั่งสอนวิธีการครองชีวิตให้พ้นจากภัยวิฤตต่าง ๆ และในฐานะที่ทรงเป็นยิ่งกว่า “พระบิดา” ผู้ทรงเอื้ออาทร ห่วงใย ทรงคุ้มครอง และทรงขจัดปัดเป่าความเดือดร้อนให้ราษฎรครั้งแล้วครั้งเล่า ไม่ว่าจะเป็ความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ ภัยเศรษฐกิจ หรือภัยจากความไม่เข้าใจกันของคนในชาติ

พระมหากษัตริย์คุณของพระองค์นั้นยิ่งใหญ่ไพศาลนัก ประชาชนชาวไทยจึงควร
จะสนองพระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ในทุกทางที่สามารถจะทำได้ เช่น

- แสดงความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณด้วยการรับพระบรมราโชวาททุกองค์
ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมเพื่อจักได้ประพฤติตนตาม พระบรมราโชวาทของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น ครอบคลุมทุกเรื่องของชีวิต ตั้งแต่ความประพฤติส่วนตัว
การรู้จักควบคุมจิตใจและความมีสติ การพยายามเอาชนะอุปสรรคการรับสิ่งที่ดีของผู้อื่น
มาพัฒนาตนเอง การพัฒนาความคิดให้ก้าวหน้าทันสมัย การรู้จักสำรวมกายใจ การประหยัด
ไปจนถึงการทำงานเพื่อสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเข้าใจธรรมชาติของคนในสังคม
การรักษาคุณและธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ การน้อมนำพระบรมราโชวาทไปประพฤติ
ปฏิบัติตาม จะทำให้ชาติไทยของเราเจริญมั่นคงก้าวหน้า

- แสดงความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณด้วยการน้อมนำพระราชดำริใส่เกล้า
ใส่กระหม่อม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปรารถนาให้คนในชาติรักใคร่ ประองคอง
รู้จักสามัคคี เพื่อความเป็นปึกแผ่นมั่นคงภายในชาติ การแตกสามัคคี การไม่ประองคอง
เพราะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนจึงไม่ควรปรากฏในสังคมไทย

- แสดงความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณด้วยการผ่อนพระราชภาระให้เบาลง
หากคนไทยสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างปรกติสุข มีความเป็นอยู่ที่ดี พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวก็จะทรงสำราญพระราชหฤทัย ทรงหมดกังวล พระองค์จะไม่ต้องทรงงาน
อย่างเหน็ดเหนื่อยอีกต่อไป ประชาชนชาวไทยจึงควรพยายามปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ
เพื่อให้ตนเองมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นการที่ประชาชนจะช่วยตนเองพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง
จึงนับเป็นการแสดงความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
โดยตรงอีกทางหนึ่ง

ผู้มีเกียรติครับ

การรู้จักตอบแทนบุญคุณของผู้ที่มีคุณแก่เรา การรู้จักตอบแทนบุญคุณต่อแผ่นดินนั้นเป็นคุณสมบัติของคนดีโดยทั่วไปและเป็นวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว เมื่อผู้ที่มีคุณแก่เราอย่างมากล้นเกินกว่าที่จะพรรณนาได้คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้เป็นครูของทุกคน เป็นครูของแผ่นดิน เป็นผู้ที่มีพระจริยวัตรงดงามยิ่ง เราจึงสมควรสนองพระมหากรุณาธิคุณจนสุดชีวิต ผมใคร่ขอให้พี่น้องชาวไทยทุกคนได้สำนึกถึงพระคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระเมตตาต่อประชาชนชาวไทย อย่างที่ไม่อาจจะหาใครเทียบได้

ผมควรจะจบการบรรยายแต่เพียงแค่นี้ แต่โดยที่ท่านทั้งหลาย ณ ที่นี้ล้วนเป็นครู เป็นนักศึกษาของสถาบันครู และจะเป็นครูหรือกำลังเป็นครูโดยอาชีพ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมกันทุกคน จึงใคร่ขอพูดถึงครู สักเล็กน้อย หวังว่าจะไม่ทำให้เกิดความรำคาญ เบื่อหน่าย

ครูกับอาจารย์โดยความหมายที่แท้จริง แตกต่างกัน ทุกท่านทราบดี ชาติบ้านเมืองของเราต้องการครูที่ดี การผลิตครูที่ดีเป็นหน้าที่โดยตรงของสถาบันนี้ และเป็นที่ยืนยันว่า สถาบันนี้มีแนวทางมีวิธีการผลิตที่ได้ศึกษาวิจัย และนำไปใช้ได้ผลดีมาแล้ว สิ่งที่ผมขอพูดถึงไม่ใช่เรื่องของการผลิตครู แต่เป็นเรื่องความเป็นครู พวกเราปรารถนาที่จะเห็นอาชีพครู เป็นอาชีพที่บริสุทธิ์ นำเคารพ นำบูชา นำศรัทธา และนำเชื่อถือ

พ่อแม่ผู้ปกครองฝากอนาคตของเด็กไว้กับครู ฉะนั้นครูจำต้องมีจิต วิญญาณ แห่งความเป็นครู กล่าวคือ มีความรักและปรารถนาดีต่อเด็กจากสายเลือดแห่งความเป็นครู ห่วงอาทรเด็กด้วยบริสุทธิ์ใจ มีความภูมิใจในอาชีพ เข้าใจคำว่าซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี อย่างลึกซึ้ง เพื่ออนาคตของเด็กด้วยความเต็มใจ

ครูทั้งหลายครับ ผมได้แต่หวัง หวังว่า เราจะมีครู ผู้มีสายเลือดจิตวิญญาณแห่ง
ความเป็นครู อยู่ทุกแห่งหน ในประเทศของเรา

เมื่อใด ครูทั้งหลายมีความเป็นครู เช่นนั้นนั่นคือ ความสำนึกในพระมหา
กรุณาธิคุณของครูที่มีต่อ “ครูของแผ่นดิน”

วันนี้เราพูดกันเรื่อง ครูของแผ่นดิน เราได้ประจักษ์โดยไม่มีข้อสงสัยว่า เรามีครู
ของแผ่นดินที่ทรงเป็นตัวอย่างที่ประเสริฐสุดให้เราประพฤติปฏิบัติตามอยู่กับเราแล้ว
ขอเราท่านทั้งหลายจงประพฤติปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทโดยพร้อมเพรียงกัน

อนึ่งใคร่ขอเรียนความสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งเพื่อทุกคนได้รับทราบว่าผู้ใดองค์กรใด
จะทำการใดน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายย้อมเป็นที่ทรงปลาบปลื้มและพอพระราชหฤทัยทั้งสิ้น
แต่จะทรงปลาบปลื้มและพอพระราชหฤทัยที่สุด ถ้าสิ่งที่เราทำถวายนั้นจะส่งผลให้ราษฎร
ของพระองค์ท่านคลายความทุกข์และมีความสุขยิ่งขึ้น สมดังพระราชปณิธานที่ว่า

“เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ขอเชิญชวนพวกเราทั้งหลายพร้อมใจกันแสดงความจงรักภักดี และถวาย
พระพรชัยให้ “ครูของแผ่นดิน” ของเรา ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

“ตามรอยพระยุคลบาท”

โดย ชพนธ์ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

เรื่อง

แสดงต่อที่ประชุมมูลนิธิรัฐบุรุษ ณ โรงแรมดุสิตธานี

วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๖

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ผมมีความภูมิใจและยินดีอย่างยิ่งที่ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ให้โอกาสแก่ผมให้มาพูดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเป็นที่เกิดทุนและบูชาสูงสุดของพวกเราคนไทยทุกคนในวันนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความเอื้อเฟื้อต่อ “มูลนิธิ” พวกเราทุกคนมีความเกี่ยวข้องกับ “มูลนิธิ” นี้ ตั้งความหวังไว้ว่า “มูลนิธิ” จะยังประโยชน์ให้แก่สังคมและเติบโตใหญ่ต่อไป และหวังว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายจะเข้าใจในวัตถุประสงค์ของ “มูลนิธิ” และบอกกล่าวต่อ ๆ กันไป เพื่อ “มูลนิธิ” จะได้เป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น จนถึงระดับนานาชาติ

ผมให้ชื่อเรื่องที่ผมพูดวันนี้ว่า ตามรอยพระยุคลบาท เพราะผมอยากให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ทราบถึงแนวพระราชดำริบางส่วนที่ได้พระราชทานไว้ ณ ที่ต่าง ๆ และรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมไปปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและส่วนรวมต่อไป

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย คงทราบดีแก่ใจตนเองแล้วว่า ตั้งแต่เสด็จเสวยราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ในอันที่นำความผาสุกร่มเย็นมาสู่ประเทศชาติและประชาชน ทรงมีพระราชดำริโครงการต่าง ๆ มากมายที่พระราชอาณาจักรเสด็จเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตรโครงการด้วยพระวิริยะ อุทิศสาหะโดยสม่ำเสมอตลอดมานับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่พวกเราคนไทยทุกคนเป็นที่สุด

ก่อนที่จะผมจะพูดถึง แนวพระราชดำริบางส่วนตามที่ตั้งใจไว้ ผมใคร่ขอเรียนถึง ราชประเพณีสำคัญเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ กล่าวคือ

ไทยมีคติที่ถือกันเป็นแบบแผนมาแต่โบราณว่า พระมหากษัตริย์ทรงรับพระราช ภาระแห่ง “จตุรพิธพาท” คือพาท ๔ อย่างกล่าวคือ

๑. กุลพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงสกุล
๒. รัชพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงราชสมบัติ
๓. ธรรมพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงธรรม
๔. ศาสนพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงศาสนา

พระราชภาระทั้งสี่นี้ฟังดูเผิน ๆ ดูเหมือนจะเป็นหน้าที่เก่าแก่มิใช่พระราชภาระ สำคัญของพระมหากษัตริย์ในยุคปัจจุบันไปเสียแล้ว แต่ความจริงพระราชภาระทั้งหมดทุกข้อ ยังคงเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งอยู่ครบถ้วนทุกประการ และเป็นเหตุแท้จริงที่ทำให้ สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยทรงความศักดิ์สิทธิ์และความสูงส่งตลอดมา จึงควรจะได้ พิจารณาศึกษาพระราชภาระทั้ง ๔ ประการ ให้ทราบชัด ตามความหมายที่กว้างขวาง สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน

๑. กุลพาท แปลตามศัพท์ คือพาทผู้ดำรงสกุล แต่เมื่อพิจารณาศึกษา ตามพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติอยู่เนื่องนิตย์นั้น จะเห็นชัดว่ามีความหมายกว้างขวางและ ลึกซึ้งกว่านั้นมาก สกุลที่ทรงดำรงให้ยั่งยืนและมั่นคงนั้น หาใช่เพียงราชสกุลวงศ์มิได้ แท้จริงทรงมุ่งมั่นที่จะดำรง “สกุลไทย” มิให้มีอันต้องเสื่อมสลายด้วยประการใด ๆ ไปต่างหาก ดังที่เราจะศึกษาทราบจากกระแสพระราชดำรัสได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา ทรงเน้นถึงความเป็นไทยและการธำรงรักษาความเป็นไทย จิตใจ อหยาตัย วัฒนธรรม ประเพณีอย่างไทยนั้นเป็นสิ่งที่ควรถนอมรักษา เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ สามารถธำรงรักษาชาติและแผ่นดินไทยไว้ได้ในยุคที่โลกแคบ มีการประสมชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ประเพณีและลัทธิความเชื่อถือต่าง ๆ อย่างแพร่หลายมากมายอย่างทุกวันนี้ ขอให้คิด ดูเถิดว่าถ้าเราไม่มีพระประมุขทรงเป็นผู้นำธำรงสกุลไทย หรือความเป็นไทยอย่าง เหนียวแน่นแล้ว ชาติไทยเราจะมีความมั่นคงอยู่ได้เพียงนี้หรือไม่

๒. รัชทายาท ตามศัพท์มิได้แปลว่าทายาทผู้ดำรงราชสมบัติประการเดียว เพราะคำว่า “รัช” นั้นมีความหมายกว้างขวางกว่านั้น คือหมายถึงราชสมบัติก็ได้ ครอบครองก็ได้ ประเทศ ราชอาณาจักร จักรวรรดิก็ได้ ดังนั้นหน้าที่รัชทายาทจึงต้องเข้าใจว่า แท้จริง คือการธำรงรักษาความมั่นคงถาวรทั้งของระบอบปกครองและเอกราช อธิปไตย อิสระภาพ บูรณภาพ เสถียรภาพของประเทศ ซึ่งความจริงพวกเราชาวไทยก็ได้ทราบ ได้เห็น ได้ประจักษ์กันทั่วหน้าแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทุ่มเทปฏิบัติในเรื่องนี้ มากมายหนักแน่นเพียงใด

๓. ธรรมทายาท ทายาทผู้ดำรงธรรมนั้น ในความหมายที่แท้ย่อมมุ่งถึง ทายาทผู้ธำรงรักษาความถูกต้อง และคุณธรรมทั้งหลายทั้งสิ้นอันเป็นเครื่องประดับ ประคองหนุนนำให้เกิดความสงบร่มเย็น ความปรองดองและสุขสวัสดิ์ในแผ่นดิน เพราะ ความถูกต้องและคุณธรรมนั้นอาจป้องกันกำจัดความขัดแย้ง ช่มเหง เอาเปรียบกัน อัน เป็นตัวการใหญ่ที่ทำให้เกิดความเสื่อมและความทุกข์เดือดร้อนของแผ่นดินได้ทั้งหมด และ พระราชภาระประการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้ทรงเพียรพยายามกระทำไม่น้อย กว่าพระราชภาระด้านอื่น

๔. ศาสนทายาท การดำรงศาสนานั้นมีความหมายชัดเจนอยู่แล้ว ผู้เป็น ประมุขของแผ่นดินจึงต้องมีภาระสำคัญให้ปฏิบัติอีกประการหนึ่ง คือสืบทอดและดำรง ศาสนาทั้งปวงไว้ ให้เจริญและมั่นคงในแผ่นดิน

พระราชภาระทั้ง ๔ ประการนี้ ทิศเราะห์ให้ละเอียดจะเห็นชัดว่ามีความผูกพัน เกี่ยวเนื่องและประกอบส่งเสริมกันสนิทแน่นทุกข้อจะขาดข้อหนึ่งประการใดไปมิได้ ทั้งมี เป้าหมายรวมลงไปในสิ่งสูงสุดประการเดียวกัน คือความมั่นคงและความเจริญของชาติ จึง อาจกล่าวสรุปได้ว่า พระมหากษัตริย์ของไทยนั้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดในยุคสมัยใด แม้แต่ใน ยุคที่มีได้ทรงใช้อำนาจอธิปไตยด้วยพระองค์เองแล้วก็ตาม ล้วนแต่ทรงมุ่งมั่นแต่จะทำ หน้าที่เพื่อความมั่นคงและความเจริญของชาติ ดังนั้นถ้าหากจะกล่าวว่พระมหากษัตริย์ ของไทย ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทั้งปวงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชาติ คงจะไม่ผิด

เป้าหมายของชาติ

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย คงจะได้ศึกษาและเข้าใจเรื่อง “เป้าหมายของชาติ” ในทางวิชาการและในแนวทางต่าง ๆ กันมาแล้ว ต่อไปนี้ผมใคร่ขอเชิญชวนไปศึกษาเรื่อง “เป้าหมายของชาติ” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบ้าง

เป้าหมายของชาติตามแนวพระราชดำรินั้น เท่าที่ศึกษาวิเคราะห์จากพระราชกรณียกิจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงปฏิบัติมาตลอดเวลานานปีเห็นว่ามีเป้าหมายสำคัญอยู่ ๒ ประการคือ ความมั่นคงของชาติกับความเจริญก้าวหน้า ทรงมีพระราชดำรัสว่า ถ้าชาติข้อใดข้อหนึ่งไป ชาติไทยก็จะอยู่ไม่ได้ จะต้องสูญเสียหรือถูกกลืนเป็นชาติอื่นไปในที่สุด

ความมั่นคงของชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแสดงไว้อย่างชัดเจนว่า ความมั่นคงของชาติประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ ๓ ประการคือ

๑. เกราช อธิปไตย อธิปไตย และความเป็นปึกแผ่น
๒. ความสงบเรียบร้อยในแผ่นดิน
๓. ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน

องค์ประกอบทั้ง ๓ นี้จะต้องประกอบพร้อมกันทุกส่วน ถ้าขาดตกหรือบกพร่องในส่วนใดส่วนหนึ่งไป ความมั่นคงก็จะถูกกระทบกระเทือน ดังนั้นจึงต้องธำรงองค์ประกอบทุกส่วนไว้ให้ครบถ้วน องค์ประกอบแรกจะรักษาไว้ให้สมบูรณ์ได้จะต้องมีการป้องกันประเทศที่เข้มแข็ง หมายความว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ดี และมีกำลังเข้มแข็งพอเพียงที่จะปฏิบัติการทั้งในด้านการยุทธ และด้านการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กับทั้งต้องมีการบริหารงานแผ่นดินที่เอื้ออำนวยแก่ปฏิบัติการป้องกันประเทศด้วย องค์ประกอบที่ ๒ นั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานที่มั่นคงทางด้านกฎหมาย คือมีระบบกฎหมายที่มีประสิทธิภาพสามารถจะอำนวยความยุติธรรมเที่ยงตรงให้แก่ประชาชนทุกคนได้ทั่วถึงโดยเสมอหน้าประสมประสาน

กับการบริหารงานแผ่นดินที่มีศักยภาพเต็มเปี่ยม ส่วนองค์ประกอบที่ ๓ นั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน คือประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องมีความพอมีพอกินไม่ขัดสนขาดแคลน ทั้งได้รับการปกป้องรักษาจากผู้บริหารบ้านเมืองมิให้ต้องประสบความเดือดร้อนลำบากเพราะความเอาธิดเอาเปรียบและข่มเหงคะเนงร้ายต่าง ๆ

ความเจริญก้าวหน้า

เป้าหมายของชาติอีกประการหนึ่งนอกจากความมั่นคงของชาติ ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้า กล่าวเฉพาะความเจริญก้าวหน้าอาจสรุปแนวทางสร้างความสำเร็จก้าวหน้าที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำไว้ได้เป็น ๒ ประการ คือ การพัฒนาและการป้องกันประเทศ

การพัฒนานั้นมีประเด็นสำคัญที่ทรงกระทำและแนะนำให้กระทำอยู่ว่า “การพัฒนาไม่ใช่การทำให้เกิดความก้าวหน้าแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องทำให้เกิดความมั่นคงด้วย” นั้นหมายความว่าเป้าหมายของการพัฒนาตามแนวพระราชดำริคือ การพัฒนาเพื่อให้บรรลุถึงความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาตินั่นเอง กล่าวคือเมื่อประเทศชาติมีความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้า ประชาชนในชาติก็จะมี ความมั่นคงปลอดภัย มีความเจริญและความสุขตามไปด้วย เห็นได้ว่าความหมายของการพัฒนาที่ทรงมุ่งหมาย สะท้อนไปถึงเป้าหมายของชาติ คือความมั่นคงของชาติที่กล่าวแล้วข้างต้นด้วย จึงเท่ากับเป็นการย้ำว่าการพัฒนามิใช่คนกลุ่มหนึ่ง หากเป็นกิจการเพื่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมแท้ ๆ

จุดหมายที่จะต้องพัฒนานั้นก็มีทั้งด้านตัวบุคคลและด้านวัตถุ ซึ่งทรงแสดงหลักเกณฑ์ว่า การพัฒนาทั้งสองด้านนี้จะต้องเกี่ยวเกาะเกี่ยวพัน อาศัยซึ่งกันและกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การพัฒนาด้านจิตใจเกี่ยวข้องโดยตรงกับศีลปะ ศีลธรรม จรรยาของคน ในขณะที่การพัฒนาด้านวัตถุเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ

จุดสำคัญที่ควรจะได้สังเกตศึกษา ก็คือการที่ทรงอธิบายเน้นว่า วิทยาศาสตร์กับศีลธรรม หรือจิตใจกับวัตถุนั้น แท้จริงแล้วล้วนมีจุดร่วมที่เหมือนกัน นั่นคือ “ความจริงแท้” แนวพระราชดำรินี้แสดงให้เห็นให้เข้าใจว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยึดหลัก “ความจริงแท้” ของสิ่งต่าง ๆ เป็นจุดเริ่มต้นของการคิดนึกและการวิเคราะห์กำหนดให้ “ความจริงแท้” เป็นปัจจัยเครื่องวินิจฉัยตัดสินความถูกผิดนี้ เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงแนวพระราชดำริที่เป็นวิทยาศาสตร์ และสอดคล้องกับระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ อีกประการหนึ่งยังทรงชี้ให้เห็นด้วยว่าการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและด้านวัตถุนอกจากจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าแล้วยังมีส่วนช่วยในการป้องกันประเทศ ทำให้เกิดความมั่นคงแก่ชาติบ้านเมืองด้วย เพราะเหตุว่า “ถ้าทำให้การเร่งรัดพัฒนาซึ่งเป็นงานสำคัญเสียไปก็เท่ากับพันรั้วทิ้งทำให้ศัตรูเข้ามาในบ้านได้ ทำให้บ้านเมืองล่มจมได้ เราไม่มีสิทธิ์เลยที่จะทำให้การเร่งรัดพัฒนาล้มไป ผู้ใดทำให้การพัฒนาทั่ว ๆ ไปล้มลงมา ผู้นั้นเป็นผู้ทรยศ”

ส่วนการป้องกันประเทศ อันเป็นปัจจัยอำนวยโอกาสให้ดำเนินงานพัฒนาได้โดยสวัสดิภาพนั้น ทรงเน้นว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของทหารกับผู้บริหารงานแผ่นดิน ผู้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องและเกื้อกูลส่งเสริมกันด้วยความรู้ความสามารถ และความสำนึกถึงซึ่งในความเป็นไทย และความสามัคคีเป็นเอกภาพของประชาชนไทย เพราะหาไม่อาจนำพาประเทศชาติไปสู่ความสูญเสียอิสรภาพอธิปไตยได้

ปัจจัยของการดำเนินสู่เป้าหมายของชาติ

นอกจากเป้าหมายของชาติแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังได้ทรงแสดงปัจจัยที่ส่งเสริมให้สามารถดำเนินไปถึงเป้าหมายไว้ชัดเจนว่า ได้แก่ หลักวิชาอย่างหนึ่งกับตัวบุคคลที่มีคุณภาพและความสามารถสมควรจะรับภาระประกอบการเรียนอีกอย่างหนึ่ง

ปัจจัยส่วนแรก คือหลักวิชา นั้นได้แก่วิชาการทุกสาขาทั้งที่เป็น “ศาสตร์” และเป็น “วิทยา” รวมถึงบรรดาเทคโนโลยีทั้งปวงที่ทรงประสิทธิภาพแท้จริงสำหรับนำมาใช้ประกอบการ นอกจากนี้ยังมีหลักวิชาด้านจริยธรรมและคุณธรรม อันมาจากบทบัญญัติและคำสอนทางศาสนา ซึ่งเป็นหลักวิชาสำคัญสำหรับฝึกอบรมความคิดจิตใจให้บุคคลเป็น

คนสุจริตมีจิตตั้งมั่น และมีปัญญารู้เหตุผลความผิดชอบชั่วดีด้วย ปัจจัยส่วนนี้ถือว่าเป็นส่วนเหตุที่ทำให้เกิดปัจจัยส่วนที่สอง คือตัวบุคคล ที่มีความฉลาดสามารถแก่การทำงานต่อไป

ตัวบุคคล ที่มีคุณภาพควรแก่การทำงานนั้น อย่างน้อยจะต้องมีคุณภาพพร้อม ๒ อย่าง คือ ต้องมีความฉลาด ความสามารถในการทำงาน และต้องมีความเป็นไทยพร้อมมูลในตัว ความฉลาดสามารถในการทำงานนั้น ได้แก่

๑. เข้าใจชัดในความหมายของการทำงาน ว่าการทำงานคือการสร้างความก้าวหน้ามาสู่บุคคลและความมั่นคงให้แก่ตัวเอง แก่ส่วนรวมทั้งสองอย่าง มิใช่อย่างหนึ่งอย่างใด แต่อย่างเดียว

๒. มีหลักการที่ถูกต้องเที่ยงตรงในการทำงาน คือ

๒.๑ ทำงานให้จริง ให้ถูก ให้ตรง ให้ตลอด

๒.๒ คิดพิจารณาด้วยความรู้และความฉลาดให้เห็นกระจ่างถึงสาระและประโยชน์แท้จริงของงานที่ทำ

๒.๓ ละวางสิ่งอื่น ๆ ที่มีใช้สาระและเป้าหมายของงานที่ทำให้ได้แล้ว ตั้งหน้ากระทำงานที่เป็นเป้าหมายให้ดีที่สุดจนสำเร็จ

๒.๔ ขณะทำงาน ต้องควบคุมภายในให้สงบ และหนักแน่น มั่นคงให้มีสติรู้ตัว ไม่ประมาทมักง่าย และหวั่นไหวฟุ้งซ่าน

๓. มีวิธีทำงานที่แนบคาย คือ

๓.๑ ศึกษาขอบเขตความมุ่งหมายของงาน ตลอดจนสภาพการณ์แวดล้อม ให้แจ่มแจ้งทั่วถึงเป็นเบื้องต้นก่อนเสมอ เพื่อจักได้ทราบชัดว่าจะวางโครงการ วางขั้นตอน และวิธีปฏิบัติงานได้ถูกต้อง

๓.๒ ใช้ความคิด และแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้ร่วมงานโดยสม่ำเสมอเป็นปกติ

๓.๓ ตั้งใจแน่วแน่อยู่ตลอดเวลา ที่จะปรับปรุงตนเอง ตลอดจนวิธีการและกลไกการปฏิบัติให้บริบูรณ์ขึ้น

๓.๔ ไม่ละเลยที่จะบำรุงและสร้างเสริมพลังศรัทธาความเชื่อมั่น พลังความเพียร ความมีสติและปัญญาความรู้อันเป็นพลังสำหรับการทำงานไว้ให้สมบูรณ์พร้อม

๕. มีปัจจัยพื้นฐานของนักปฏิบัติงานครบถ้วน คือมีความตั้งใจจริง ความอดทน ความอดุสหาหะ ความซื่อตรง ความเห็นใจถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน ความเมตตามุ่งมั่นมุ่งมั่นเจริญต่อกัน ความสะอาดสุจริต และความรู้รักสามัคคี

คุณภาพประการที่สองของนักปฏิบัติการ คือมีความเป็นไทยพร้อมมูลในตัวเอง กล่าวสั้น ๆ ได้แก่

๑. มีความจงรักภักดี รู้คุณ และยึดมั่นในชาติบ้านเมือง
๒. มีศาสนา ยึดมั่นในความสุจริต จริ่งใจ เหตุผล ความถูกต้อง และธรรมจรรยา
๓. ยกย่องและถนอมรักษาศิลปวัฒนธรรม ขนบประเพณี และภาษาของตนเอง
๔. รักเผ่าพันธุ์ พวกพ้อง อีสรภาพ และบ้านเกิดเมืองนอน
๕. มีความเมตตา เอื้อเฟื้อกันและกัน
๖. มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง และอดทน
๗. มีความสามัคคีเป็นเอกภาพ เพราะมีความคิดเห็นและจุดมุ่งหมายในชีวิต

เสมอเหมือนกัน คือมุ่งถึงประโยชน์ ความเจริญความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นแบบอย่างทีประเสริฐสุด

สารัตถะทั้งหมดที่นำมาเสนอนี้ ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์สรรพกรณีศึกษาพระราชกรณียกิจ และกระแสพระบรมราโชวาทแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทราบประพฤติปฏิบัติเป็นปกติสม่ำเสมอตลอดเวลา ๔๐ ปี จึงน่าจะลงความเห็นได้ว่า

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ มั่นคงในการจรรโลงและพัฒนาชาติไทย

๒. แนวคิดและแนวปฏิบัติที่ทรงใช้ เป็นแนวทางของพระองค์เองที่ได้ทรงปฏิบัติทดลอง และปรับปรุง จนเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า คือแนวทางที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ซึ่งแม้ทั่วโลกก็ยอมรับนับถือ

๓. ทรงเป็นนักปฏิบัติงานที่เยี่ยมยอดหาผู้เสมอเหมือนมิได้ และเป็นแบบอย่างอันเลิศสำหรับประชาชนคนไทยทุกคน และแม้กระทั่งชาวโลกจะยึดถือปฏิบัติตาม

เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าทุกคนโชคดีที่ได้มีพระมหากษัตริย์ผู้ประเสริฐเป็นพระประมุขสมควรอย่างยิ่งที่จะสนใจศึกษาพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่านให้ถ่องแท้ และน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการเจริญรอยตามพระยุคลบาท เชื่อว่าเมื่อเจริญรอยตามพระยุคลบาทแล้ว ทุกท่านจะสามารถก้าวถึงความสุข ความเจริญและความดี ทุกประการสมปรารถนา และจะสามารถนำพาประเทศชาติอันเป็นที่รักให้บรรลุถึงเป้าหมายอันสูงสุดได้ทันตาเห็น

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายครับ ผมมั่นใจว่าการพูดของผมในวันนี้จะทำให้ท่านผู้มีเกียรติได้มองเห็นและซาบซึ้งในแนวพระราชดำริ และสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณโดยทั่วกัน

สุดท้ายนี้ผมใคร่ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายได้น้อมจิตถวายพระพรชัยแก่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขอให้ทั้งสองพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

ขอขอบคุณ

บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย

โดย ชพนช พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

ที่มหาวิทยาลัยออสเตรเลียนตะวันตก ณ นครเพิร์ธ

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

ท่านผู้มีเกียรติ ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

ผมรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มาเยือนเมืองเพิร์ธ และมหาวิทยาลัยออสเตรเลียนตะวันตก ที่ตระการตาแห่งนี้ และจากการที่ได้เห็นและสัมผัสมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นอย่างยิ่ง ผม รู้สึกว่าสมควรยิ่งแล้วที่ท่านทั้งหลายจะรู้สึกภูมิใจกับกับเกียรติศัพท์อันน่าชื่นชมว่า มหาวิทยาลัยออสเตรเลียนตะวันตกเป็นสถาบันชั้นนำ โดยเป็นสถาบันแห่งความ ชำนาญการและคลังข้อมูลด้านงานค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเอเชียและอาเซียน ซึ่งเป็น เพื่อนบ้านทางตอนเหนือของท่าน

ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของภารกิจของผมที่นี่ คือการนำความเสียใจอย่างสุดซึ้งจาก ประชาชนของเรา มิตรสหายของท่านในประเทศไทย มาสู่ประชาชนชาวออสเตรเลีย ไม่มี คำใดที่สามารถประณามหรือแสดงความโกรธที่พวกเราทั้งหมดรู้สึก ต่อการกระทำที่ชั่วร้ายและน่ารังเกียจของการก่อการร้ายที่บาปได้เพียงพอ ภายหลังจากการลอบวางระเบิดที่เป็นการกระทำอย่างซื่อเลว ประเทศไทยได้ประจักษ์ถึงความกล้าหาญของประเทศ ที่ยิ่งใหญ่ แม้ว่าจะถูกผลักดันลงสู่เหวลึกของความเจ็บปวดและความเศร้าโศก แต่กระนั้น ออสเตรเลียก็ยังยืนหยัด อย่างที่เคยเป็นมาเสมอที่จะยื่นมือและสัมผัสโลกภายนอก

ประเทศไทยจะยืนเคียงข้างท่านในการต่อสู้กับความชั่วร้ายของการก่อการร้าย และให้คำมั่นสัญญาที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถจะทำได้เพื่อสนับสนุนออสเตรเลีย และมิตรของเราในอินโดนีเซีย ซึ่งตกเป็นเหยื่อของความโหดร้ายในครั้งนี้นะเช่นกัน ในการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษให้ได้ เหตุการณ์ในบาหลีแสดงให้เห็นแล้วว่าไม่มีสถานที่ใดหรือใครในโลกที่ไร้พรมแดนแห่งนี้จะปลอดภัยคุกคามของการก่อการร้าย มีเพียงความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิดเท่านั้น ดังที่ออสเตรเลียกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันกับอินโดนีเซีย ที่เราจะฝากความหวังในการปราบความเลวร้ายนี้อย่างจริงจัง และดำเนินการมาตรการป้องกันเพื่อมิให้มีเหตุการณ์เหล่านั้นเกิดขึ้นอีก

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

เชื่อผมเถิดว่าออสเตรเลียเป็นประเทศที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ของนโยบายการต่างประเทศของไทย ประเทศไทยเห็นคุณค่าของความร่วมมือของท่านกับอาเซียนและบทบาทที่สร้างสรรค์ของท่านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไทยและออสเตรเลียมีประวัติความร่วมมือระหว่างกันในการรักษาความมั่นคงของภูมิภาคมาเป็นเวลายาวนาน โดยที่เด่นชัดที่สุดคงจะเป็นปฏิบัติการในกัมพูชาในต้นยุคทศวรรษที่ ๙๐ และเมื่อเร็ว ๆ นี้ที่ติมอร์ตะวันออก ซึ่งไทยเข้าร่วมปฏิบัติการหลังจากได้รับการร้องขอจากอินโดนีเซีย ความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับออสเตรเลียเป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมาตลอด และแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นด้วยค่านิยมที่คล้ายคลึงกันของเราทั้งสอง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของเรากำลังเฟื่องฟูและจะผลิบานในรูปลักษณะของเขตการค้าเสรีระหว่างกัน นอกจากนี้จำนวนนักเรียนไทยที่เดินทางมาเรียนต่อในออสเตรเลียที่มีจำนวนทวีคูณขึ้น รวมทั้งการแลกเปลี่ยนวิชาการ และจำนวนนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญของออสเตรเลียที่ไปทำงานอยู่ในประเทศไทย สะท้อนถึงความสนใจของเราทั้งสองในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้กันและกันให้มากยิ่งขึ้น

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

เรื่องที่ผมได้เลือกมาพูดในโอกาสนี้เป็นเรื่องที่เปรียบเสมือนชีวิตจิตใจ ในการนี้ผมหวังที่จะให้ความกระจ่างจากมุมมองของผมเอง ในเรื่องแนวทางในการพัฒนาของประเทศผม ทั้งในด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย เรื่องเหล่านี้เป็นเพียงความคิดเห็นว่า เราในฐานะประเทศชาติได้ประสบความสำเร็จอย่างไร เราทำได้ดีเพียงใดในช่วงเวลาก่อนหน้านี้ และเรากำลังมุ่งไปทางใด ท่ามกลางความท้าทายของสิ่งแวดล้อมใหม่ของโลกที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

ปี ค.ศ. ๑๙๙๗ จัดได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญยิ่งสำหรับระบอบประชาธิปไตยและการพัฒนาในประเทศไทย เพราะเป็นช่วงเวลา เศรษฐกิจและสายใยทางสังคมของเราต้องเผชิญกับความเสียหายอย่างมหันต์จากวิกฤตการณ์ทางการเงิน ระบอบประชาธิปไตยของเรา ซึ่งได้ถูกเสริมสร้างให้แข็งแกร่งขึ้น ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่อิงประชาชนเป็นหลัก และได้มีการนำมาใช้ในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ ด้วยนั้น ต้องทนต่อแรงและความปั่นป่วนดังกล่าว ซึ่งมีขีดความสามารถเพียงพอสำหรับการทำให้แตกสลายได้ แต่ก็เป็นที่พิสูจน์แล้วว่าสถาบันและคุณค่าของประชาธิปไตยอันได้มาด้วยความยากลำบากและได้รับการทะนุถนอมเป็นเวลายาวนานด้วยความระมัดระวัง ไม่เพียงแต่จะรอดพ้นจากวิกฤต แต่ได้หยั่งรากฝังลึกและมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ความยืดหยุ่นดังกล่าว ซึ่งถูกทดสอบและพิสูจน์ครั้งแล้วครั้งเล่า เป็นเรื่องที่ดีสำหรับการพัฒนาในอนาคตของระบบสังคมและเศรษฐกิจที่เปิดกว้างของเราอันได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวาง

ในการถามชาวไทยที่คุณอาจได้พบ เขาจะตอบด้วยความมั่นใจว่า เขามีความเชื่อมั่นว่า สังคมที่มีความยืดหยุ่นของเรานั้นได้รับพลังและแรงต้านทานจากบทบาทที่ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระมหากษัตริย์ของเรา

ในการรักษาความเป็นเลิศของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยที่สืบทอดกันมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นผู้หน้าที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพระมหากรุณาธิคุณมาโดยตลอด อีกทั้งยังคงทรงรับฟังความต้องการของประชาชน และทรงตระหนักถึงพระราชภารกิจในการนำพาประชาชนดังกล่าวในการประกอบพระราชกรณียกิจนั้น ส่วนใหญ่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงมีรับสั่งเองโดยตรง และทรงเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมที่ได้มีการกำหนดขึ้นมาอย่างรอบคอบเพื่อเสริมสร้างความกินดีอยู่ดีของประชาชนของพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจนในชนบท

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสิบปีที่ทรงครองราชสมบัติ สถาบันพระมหากษัตริย์ยุคใหม่ได้พิสูจน์ให้ปวงชนชาวไทยเห็นถึงความมีแก่นสารและชีวิตจิตใจ สถาบันพระมหากษัตริย์ได้เป็นศูนย์รวมซึ่งนำประชาชนจากทุกชนชั้นและพื้นฐานอาชีพ รวมทั้งความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน มารวมกันและให้พวกเขาตระหนักถึงความเป็นไทยที่เป็นมรดกของทุกคน

พลังทางศีลธรรมที่มีศักยภาพขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้เองได้ช่วยให้ประเทศชาติหลุดพ้นจากความหายนะในหลายวาระ ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้เป็นพลังเสริมสร้างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในยามที่ประเทศประสบภาวะวิกฤตของการเผชิญหน้าทางการเมือง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าพระราชทานคำแนะนำซึ่งได้ผ่อนคลายความตึงเครียดและป้องกันกาเสียหายเพิ่มเติมขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานคำแนะนำที่มีคุณค่าเช่นกันในช่วงที่ประเทศไทยต้องต่อสู้กับการแทรกซึม โดยทรงชี้แนะหนทางออกซึ่งมุ่งไปที่การลดความยากจนในชนบทและการก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในความพยายามสร้างสรรค์ของรัฐบาล พระราชภารกิจดังกล่าวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่างถือเป็นก้าวที่สำคัญในวิวัฒนาการของประชาธิปไตย

ทำนุสภาพสตรีและสภาพบุรุษทั้งหลาย

ในระยะเวลาสามทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเป็นเพียงไม่กี่ประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูงที่สุดในโลกรายได้ต่อหัวได้ขึ้นมาอยู่ที่ระดับเกือบ ๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ในปี ค.ศ. ๑๙๙๖ ซึ่งเป็นการก้าวกระโดดครั้งใหญ่จากระดับที่ไม่ถึง ๗๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ แต่แล้วในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ วิกฤตการณ์ที่ร้ายแรงซึ่งไม่เคยคาดคิดและไม่เคยประสบมาก่อนก็ได้เกิดขึ้น ประเทศไทยเราจนลงไปในช่วงข้ามคืน กลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือกลุ่มที่ไม่มีทุนทรัพย์หรือไม่สามารถพึ่งพาการปกป้องทางสังคม กล่าวคือกลุ่มคนว่างงาน คนยากจน ธุรกิจขนาดเล็กและชาวนารายย่อย

นับตั้งแต่วิกฤตการณ์ครั้งนี้ บ่อยครั้งที่โลกาภิวัตน์ได้กลายเป็นแพะรับบาปสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้น โลกาภิวัตน์ในความคิดของผมนั้น อาจจะเป็นพลังขับเคลื่อนสำหรับสิ่งที่ดีและเหนือสิ่งอื่นใด เป็นความจริงแท้ที่ไม่สามารถจัดให้หมดไปหรือหยุดยั้งได้ เราไม่มีทางเลือก นอกจากผสมผสานประเทศของเราเข้าไปกับสิ่งแวดล้อมใหม่ของโลกนี้ ในการนี้มีความจำเป็นที่เราจะต้องหาทางที่จะได้รับประโยชน์มากที่สุดจากโอกาสที่เกิดขึ้นและในขณะเดียวกันก็ปกป้องตัวเองให้พ้นจากผลที่ไม่พึงประสงค์ของโลกาภิวัตน์นี้

เมื่อมองย้อนไปถึงช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ในการเร่งรีบที่จะให้บรรลุถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม เราได้ให้ความสำคัญน้อยลงต่อองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือการขจัดความยากจน ผมมีความเชื่อมั่นว่า ความยากจนเป็นเหตุของปัญหาทั้งหลายที่ประเทศเรากำลังประสบอยู่ และได้ทุ่มเทส่วนใหญ่ของชีวิตราชการให้กับการแก้ไขปัญหาคความยากจน ทั้งนี้ด้วยความเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าการกระทำดังกล่าวจะช่วยแก้ปัญหาแต่ละเรื่องและทุกเรื่อง แต่วิกฤตการณ์ครั้งนี้ทำให้ช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยขยายกว้างขึ้น ท่ามกลางความเสียหายที่เพิ่มขึ้นและความอบอุ่นทางสังคมที่ขาดหายไป การเสาะหาที่ไม่หยุดยั้งซึ่งความมั่งคั่งทางวัตถุดูเหมือนจะกัดกร่อนความรักความเข้าใจ และความห่วงใยซึ่งกันและกัน อันยังผลให้สายใยทางสังคม ความสัมพันธ์ในชุมชนและคุณค่าทางขนบธรรมเนียมประเพณีอ่อนกำลังลง

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

มองจากแง่ที่ดี ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับผู้ทีกล่าวว่า เราสามารถพ้นจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๗ โดยคาดว่าเศรษฐกิจในปีนี้จะมีการเติบโตในระดับร้อยละ ๔-๕ แต่ก็เป็นที่แน่ชัดว่าจากการที่เราทุกคนต้องเสียสละส่วนตัวและได้รับผลกระทบจากความเสียหายทางสังคมอย่างมาก เราจึงจะต้องเรียนรู้จากบทเรียนที่เราได้รับจากประสบการณ์ที่ไม่รื่นรมย์ในครั้งนี่ว่าเราไม่สามารถจะดำเนินชีวิตตามวิถีทางหรือความเคยชินเดิม ๆ เสมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นได้

การค้นหาค้นเองได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางหลังจากวิกฤตการณ์ดังกล่าวควบคู่ไปกับการค้นหา “หนทางใหม่” เราได้พบแรงบันดาลใจในปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงส่งเคราะห์จากงานที่ได้ทรงปฏิบัติมาตลอดพระชนมชีพ และประสบการณ์ในด้านการพัฒนาสำหรับประเทศชาตินั้น “เศรษฐกิจพอเพียง” ถือเป็นก้าวไปข้างหน้าอย่างแจ่มชัด เป็นแนวทางการมองปัญหาเพื่อที่จะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายร่วมกันของการพัฒนาที่มั่นคง เป็นธรรมและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อประชาชนทุกคนและทุกชุมชนในประเทศของเรา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเตือนพวกเราอยู่เสมอให้เราไม่ให้หลงทางหรือสับสน ไม่ให้ถูกล่อลวงโดยความระยิบระยับน่าดึงดูดที่ฉาบฉวยของฉายาที่ไม่มีแก่นสาร เช่น การถูกสรรเสริญว่า เป็น “เสือเศรษฐกิจ” หรือ “ประเทศอุตสาหกรรมใหม่” ซึ่งปรากฏให้เห็นแล้วว่าแทบจะไม่มี ความหมายหรือแก่นสารเลย ในขณะที่ทั้งชาติกำลังประสบกับความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว ปวงชนชาวไทยก็ได้รับพระราชทานกำลังใจจากข้อสั่งเกิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องการดำรงตนในสถานการณ์วิกฤตเช่นนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหลักการต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาของพระองค์ว่าด้วย

“เศรษฐกิจพอเพียง”

แรงผลักดันของเศรษฐกิจพอเพียงนี้มี “ทางสายกลาง” เป็นหลักการสำคัญในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมโดยประชาชนในทุกระดับ ทางสายกลางนี้ หากได้ปฏิบัติในทุกระดับของปัจเจกชนครอบครัวและชุมชน ตลอดจนโดยรวมในแง่ของยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับชาติที่สมดุลแล้ว จะสามารถใช้เป็นฐานรากที่มั่นคงสำหรับทุกคนในการรับมือกับการแข่งขันและการท้าทายของโลกปัจจุบันได้ ความพอเพียงในแง่ของปัจเจกชนหมายถึงการดำรงชีวิตที่มีความสุขสบายพอสมควร โดยปราศจากความเกินพอ ความฟุ้งเฟ้อในสิ่งที่ฟุ่มเฟือย แต่อยู่อย่างพอมีพอกิน ความพอเพียงนี้คือ **ความพอประมาณ** ในกิจกรรมของมนุษย์ทั้งหลาย พอในความต้องการและยับยั้งความโลภให้อยู่ในขอบเขตของการสนับสนุนและพึ่งพาตนเอง พอมีพอกินในการดำรงชีพ หากคนเรามีความโลภน้อยลง คนเราก็จะไม่เบียดเบียนคนอื่นในอันที่จะบรรลุถึงความต้องการ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็สามารลดความเสี่ยงของคนเราต่อความเกินเหตุและความเกินพอทั้งในการไม่หาความมั่งคั่งและความต้องการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยซึ่งเป็นคุณลักษณะของช่วงที่นำไปสู่วิกฤตการณ์

เศรษฐกิจพอเพียงนี้ไม่ได้สนับสนุนหลักการปิดล้อมตนเอง แต่ตระหนักถึงกระบวนการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของโลกมากขึ้น แต่สิ่งที่เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งหวังและเสริมสร้างคือ หนทางที่ราบรื่นและประสบความสำเร็จที่ดีกว่าในการผสมผสานเศรษฐกิจเข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ไม่เลือกหน้าและปั่นป่วน **“ความพอประมาณ”** อาจจะเป็นหนทางที่ไปเร็วแห่งความพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สามารถถูกตัดทอนและปรับเพื่อป้องกันมิให้เรือล่มเนื่องจากการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่มากเกินไป พวกเราทั้งหลายได้ประจักษ์แล้วว่า การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่มากเกินไปทำให้เรามีความเสี่ยงสูงยิ่งต่ออำนาจอใจของเงินทุนระหว่างประเทศ ซึ่งในตัวของมันเองนั้นไม่ได้รับการป้องกันจากพฤติกรรมที่ทำตามกระแส

ความรู้เป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง พระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ของเราทุกพระองค์ได้ทรงให้ความสำคัญต่อการศึกษาจากโลกภายนอกเพื่อให้ประเทศชาติอยู่รอดและทันสมัย การแสวงหาความรู้ในปัจจุบัน-ไม่เฉพาะแต่ศาสตร์และเทคโนโลยีแขนงต่าง ๆ เท่านั้น แต่รวมถึงประสบการณ์ในการพัฒนาและปฏิรูปของประเทศอื่น ๆ ด้วย-ยังคงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาศักยภาพและการกำหนดแนวทางการพัฒนาของประเทศเรา ในเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขอให้มีความระมัดระวังในการนำความรู้ไปใช้ “ยิ่งไปกว่านั้น จะต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการนำทฤษฎีหรือวิธีการที่ยังไม่ได้รับการทดสอบไปใช้ในการวางแผนหรือปฏิบัติ” คำถามที่ผมเคยถามตัวเองอยู่บ่อย ๆ ในเรื่องนี้ แม้ว่าจะได้เปรียบในการมองย้อนหลังก็ตาม ก็คือเรามีความคลางแคลงใจน้อยไปหรือไม่ และเราดำเนินการรวดเร็วเกินไปในการยอมรับพลังของตลาดจากภายนอก เราสามารถเลือกปฏิบัติและเลือกแนวทางที่เหมาะสมกว่านี้ได้หรือไม่

เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเสริมสร้างการเอื้อประโยชน์และความกลมกลืนระหว่างมนุษย์และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ วิกฤตการณ์ในครั้งนี้ได้ทำให้เราประจักษ์ถึงพระราชกรณียกิจที่ได้ทรงปฏิบัติมาตลอดพระชนมชีพในด้านเกษตรกรรมและการอนุรักษ์ ซึ่งกลายมาเป็นโครงการในพระราชดำริจำนวนมากมาย เกษตรกรรม-แหล่งรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งยังยากจนอยู่ สามารถเป็นกันชนป้องกันต่อความผันแปรภายนอก และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการกลับไปสู่ความธรรมดาสามัญเป็นเวลานานเกินไปแล้วที่ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้นำไปสู่การสิ้นสลายไปอย่างรวดเร็วของสินทรัพย์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้ประเมินค่าไว้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการสร้างขึ้นมาทดแทน การอนุรักษ์เป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสอนพวกเราด้วยการยกตัวอย่างอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นโครงการในพระราชดำริที่จะรักษาแหล่งน้ำโดยการปลูกป่าทดแทนหรือการลดการทำลายป่า หรือการใช้ประโยชน์จากพลังธรรมชาติที่มีอำนาจในการทำลายล้าง เช่น กระแสน้ำไหลบ่า ในการผลิตกระแสไฟฟ้าและการชลประทาน

เหนือสิ่งอื่นใดในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ไม่เปลี่ยนแปลงในสมการทั้งหมดคือความจำเป็น “ที่จะต้องเสริมสร้างสายใยทางศีลธรรมของชาติ เพื่อว่าทุก ๆ คนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจ ยึดหลักการของความซื่อสัตย์สุจริต เป็นหลักการแรกและเหนืออื่นใด” เป็นความจริงที่ว่า บางครั้งผู้คนอาจจะเสียขวัญไปอย่างมาก หากพวกเขากลายเป็นคนยากจนไปในเวลาเพียงข้ามคืนด้วยความจำเป็น แต่ละคนอาจจะทำอะไรตามใจชอบและแทบจะไม่ห่วงใยต่อเพื่อนร่วมชาติเลย สายใยแห่งศีลธรรม หากถูกเสริมสร้างอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความสามารถในการยึดหยุ่นของประเทศและดูเหมือนจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดหนึ่งเดียวที่ทำให้เราลอยลำและดึงเราให้พ้นจากวิกฤตการณ์ครั้งนี้

เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความเหมาะสมในแง่ของช่วงเวลาในการนำทางไปสู่เบื้องหน้า ปรัชญาดังกล่าวได้มอบความหวังแก่ประชาชนของพระองค์ ในยามที่มีความต้องการเป็นอย่างยิ่ง และได้รับการตอบรับอย่างดียิ่งจนได้กลายเป็นรากฐานในการร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) ซึ่งกำลังดำเนินอยู่และนอกเหนือจากขอบเขตในประเทศ “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้รับการชื่นชมโดยประชาคมระหว่างประเทศในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (อังค์ถัด) ครั้งที่ ๑๐ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ซึ่งได้ถวายสมัญญานามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงเป็น “พระมหากษัตริย์นักพัฒนา”

ผมขออนุญาตกล่าวถึงการถวายราชสดุดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในถ้อยแถลงของที่ประชุมอังค์ถัดครั้งที่ ๑๐ ซึ่งมีข้อความดังนี้

“ความยืดหยุ่นอันน่าชื่นชมนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชาติไทย ความเข้มแข็งนี้เกิดขึ้นและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์อันเป็นศูนย์รวมดวงใจของชาวไทยทั้งชาติ ด้วยความเป็นประมุขที่เปี่ยมด้วยพระมหากรุณาธิคุณจึงทรงได้รับความรักและความจงรักภักดีอย่างยิ่งจากพลสกนิกรชาวไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานแนวพระราชดำริเพื่อเป็นฐานรากของยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ ปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ขณะนี้สถิตย์อยู่ในศูนย์กลางของแนวคิดด้านการพัฒนาของประเทศไทย...ประสบการณ์ของประเทศไทยเป็นบทเรียนพื้นฐานสำหรับพวกเราทุกคน และชาติไทยก็เป็นประจักษ์พยานที่แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถและพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงดำเนินตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับพสกนิกรชาวไทย โดยปฏิบัติพระราชภารกิจในการบรรเทาความทุกข์ยากของชาวบ้านในพื้นที่ที่ประสบกับภัยธรรมชาติ จากโครงการเล็ก ๆ ในช่วงปลายปี ค.ศ. ๑๙๗๖ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงทุ่มเทพระวรกายและทรัพย์สินส่วนพระองค์ในการส่งเสริมหัตถกรรมท้องถิ่น พื้นฟูประเพณีศิลปะพื้นบ้าน และทรงชุบชีวิตใหม่ให้กับมรดกไทยและการผลิตสินค้าหัตถกรรมในเชิงพาณิชย์ ภายใต้มูลนิธิเพื่อการส่งเสริมการมีอาชีพเสริมและเทคนิคที่เกี่ยวข้อง (Support) ได้มีการจัดตั้งศูนย์การฝึกอบรมขึ้นในบริเวณพระตำหนักเพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติในการทำเครื่องเงิน เครื่องถมเงิน และทองคำ ตะกร้าไม้ไผ่หรือฝึกอบรมออกไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ โดยปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งทำให้ชาวบ้านผู้ยากจนในชนบทมีอาชีพเสริมที่สามารถประกอบการได้ที่บ้าน โดยใช้วัตถุดิบในพื้นที่ที่จัดหาได้ง่าย อันจะช่วยลดปัญหาการอพยพของผู้คนจากชนบทเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ สายใยแห่งความรักของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ต่อพสกนิกรของพระองค์ได้ให้ผลที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง เนื่องจากยังผลประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนที่อยู่ห่างไกลทั่วราชอาณาจักร

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

เท่าที่ผ่านมา และในความเห็นของผมนั้น ก็ยังคงจะเป็นเช่นนี้ตลอดไป จุดหมายปลายทางของประเทศไทยมีความเกี่ยวพันอย่างมั่นคงกับพระปรีชาสามารถและพลังรวมใจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในช่วงระยะเวลาห้าสิบเจ็ดปีที่ได้ทรงครองราชย์สมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแสดงถึงความมีแก่นสารและความมีชีวิตจิตใจของสถาบันสูงสุดของพวกเรา ทรงเป็นประทีปนำทางให้พวกเราผ่านการปรับเปลี่ยนที่ยากลำบากแต่แน่นอนไปได้ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีความทันสมัยอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ขอขอบคุณ

สถานการณ์ปัจจุบัน — ตอน “คู่มือคนไทย”

โดย ชพนช พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ปาฐกถาพิเศษ “จีน ไสภณพนิช”

ธนาคารกรุงเทพ สีม วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

๑. ขอให้ระลึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มนุษย์เราทุกคนต้องมีที่ยึดเหนี่ยวทางใจ ต้องมีศูนย์รวมในการสร้างสมาธิและกำลังใจ คราใดที่บ้านเมืองมีปัญหาคนไทยท้อแท้ หดหู่ ไม่มีกำลังใจขอให้นึกถึงคุณงามความดี การเสียสละความเหน็ดเหนื่อยของในหลวง นึกถึงพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสอันทรงคุณค่าที่พระราชทานแก่คนไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ คนไทยโชคดีเป็นที่สุดที่มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นประมุขของชาติ พวกเราทราบกันดีว่าพระองค์ท่านทรงเป็นทุกอย่างของคนไทยและของประเทศของเรา ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความสามัคคีของคนในชาติ ทรงเป็นพ่อ เป็นครู และเป็นผู้พิทักษ์ปกป้องภัยให้แก่พวกเรา คราใดที่บ้านเมืองเกิดภาวะวิกฤตไม่ว่าในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะพระราชทานแสงสว่าง สติปัญญา ชี้ทางในการแก้ปัญหาจนสถานการณ์รุนแรงคลี่คลายได้เสมอ นำความสุข ความสงบร่มเย็นกลับมาเสมอ พวกเราคงไม่ลืมเหตุการณ์รุนแรง ๒ ครั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ หวังว่าพวกเราจะไม่รบกวนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นครั้งที่ ๓ อีก

๒. ขอให้ตั้งตนอยู่ในความพอดี นำความพอดีไปปฏิบัติเพื่อลดความทุกข์ในปัจจุบันและป้องกันอันตรายอันเกิดจากการผันผวนของสถานการณ์ในอนาคต ในเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานทฤษฎีใหม่ไว้ให้กับพวกเราได้ใช้เป็นกรอบในการดำเนินชีวิต ชื่อว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เรื่องนี้หลายท่านอาจจะบ่นว่า ฟังมาหลายครั้งจนชินชาแล้ว จริงอย่างที่บ่น แต่โปรดหวนไปดูบทเรียนที่เราได้รับจากวิกฤตปี ๒๕๔๐ อันเป็นบทเรียนที่ราคาแพงอย่างยิ่ง ถ้าตอนนั้นเรายึดมั่นในเศรษฐกิจพอเพียง เราน่าจะเผชิญกับวิกฤตที่ไม่รุนแรงเท่ากับที่เป็นอยู่ก็ได้ จึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นเกราะกำบังภัยอันตรายในภายหน้า อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงและผันผวนของสถานการณ์ของโลกได้เป็นอย่างดีที่สุด

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และการปฏิบัติตนเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

เศรษฐกิจพอเพียง มิใช่เพียงการทำให้พอแล้วหยุด แต่หากหมายรวมถึงความขยันหมั่นเพียร การแสวงหาความรู้ใหม่ การมีทัศนคติที่ถูกต้องและการรู้จักอดออมด้วย

ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความมุ่งมั่น ไม่ย่อหย่อนในการทำกิจการใดๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับสั่งไว้เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ ความตอนหนึ่งว่า

“...การทำงานใด ๆ ไม่ว่าจะเล็ก ใหญ่ ง่าย ยาก ถ้าย่อหย่อนความเพียรแล้ว ยากที่จะให้สำเร็จเรียบร้อยทันเวลาได้ และเมื่อใดพลังของความเพียรนี้เกิดขึ้น เมื่อนั้นการงานหรือปัญหาทั้งหลายก็สำเร็จโดยง่ายและรวดเร็ว...”

ความขยันหมั่นเพียรจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญในการแก้ปัญหาและคลายทุกข์ของคนไทย

การแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง การปรับตัว ปรับองค์กร ปรับการบริหารให้ทันเทคโนโลยีสมัยใหม่อยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถแข่งขันอย่างเป็นธรรมกับประเทศอื่นๆ ได้

การมีทัศนคติที่ถูกต้อง หมายถึง ความไม่ท้อถอยที่จะต่อสู้กับวิกฤต มองอนาคตในแง่ดี เชื่อว่าวันใหม่ที่ดียิ่งจะต้องเกิดขึ้น สร้างความหวังและกำลังใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไป ไม่ว่าจะยากลำบากขึ้นแค่ไหนสักเพียงใด

การรู้จักอดออม หมายถึง การประหยัด เพื่อความมั่นคงแห่งชีวิต เพื่อความมั่นคงขององค์กร การออมทรัพย์เพื่อสร้างอนาคตให้มั่นคง ในเรื่องนี้ นาย Calvin Coolidge ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาคนที่ ๓๐ ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๒๓-๑๙๒๙ กล่าวไว้ว่า "...there is no independence quite so important as living within your means..." พอจะถอดเป็นภาษาไทยได้ว่า "...ไม่มีเอกราชใดสำคัญเท่ากับการดำเนินชีวิตภายใต้ฐานะานุภาพแห่งตน..." มีแปลกและน่าคิดอยู่อย่างหนึ่งพวกเราถือว่าหน้าตาเป็นสิ่งสำคัญจะทำอะไรที่เสียหน้าตนไม่ได้ จะเสียเท่าไรเสียกัน ต้องรักษาหน้าตนไว้ก่อน

อนึ่ง การประหยัดอีกอย่างหนึ่งที่พึงสังวร คือ "การประหยัดปาก ประหยัดคำ" ไม่พูดในสิ่งที่จะทำให้เกิดความแตกแยกในชาติบ้านเมือง เรื่องนี้สำคัญมาก เพราะถ้ามีการพูดในทางที่ไม่สร้างสรรค์ กล่าวโทษคนอื่นโดยง่ายไม่ไตร่ตรองแล้ว ผลที่ตามมาคือการทะเลาะวิวาทและติฉินนินทาซึ่งกันและกัน ในหน้าหนังสือพิมพ์และจอโทรทัศน์ ดังที่พวกเราได้เห็นกันอยู่บ่อยครั้ง ประชาชนคนอื่นซึ่งไม่รู้เรื่องก็จะพากันสับสน ยิ่งถ้าคนพูดมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมด้วยแล้ว ก็อาจจะเป็นผลร้ายต่อประเทศชาติ ชาวต่างประเทศอาจจะมองไปว่า คนชาตินี้เมืองนี้ไร้แล้วซึ่งความปรองดอง เอาแต่ทะเลาะเบาะแว้งกัน การเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนทั้งหลายซึ่งล้วนแต่เป็นหัวใจในการฟื้นฟูพัฒนาประเทศ ก็เกิดขึ้นไม่ได้

๓. ขอให้รู้จักสามัคคี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งให้คนไทยทั้งมวล "รู้จักสามัคคี" คือการรวมพลังกันเพื่อการแก้ไขปัญหาทั้งมวล เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ และสร้างความเจริญให้แก่ชาติบ้านเมือง

การรู้จักสามัคคี คือ หลักการของการเคารพซึ่งกันและกัน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา ให้อภัยซึ่งกันและกัน การอดกลั้นและประสานประโยชน์ของพวกเราเอง ที่จริงการรู้จักสามัคคีนี้เป็นคุณสมบัติพิเศษของคนไทยมาช้านาน จะเห็นได้ว่าคนไทยไม่ว่าเชื่อชาติศาสนาใด จะเกิดในประเทศไทยหรือเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร เราต่างมีความรู้สึก มีความสำนึกในความเป็นคนไทยเท่าเทียมกัน ต่างก็ภูมิใจ

ในความเป็นคนไทย รักและเกื้อหนุน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เหมือนกันและเท่าเทียมกัน ปกป้องและหวงแหนประเทศไทยเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งเชื้อชาติ ไม่กีดกันศาสนา ปัญหาด้านสังคมไทยในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา จึงไม่มีหรือมีก็น้อยมาก น้อยกว่าประเทศอื่นๆ ที่นำเรื่องนี้มาเตือนพวกเราอีกครั้ง เพราะประเทศของเราเกิดมีปัญหาคือขึ้นแล้วคนไทยกำลังมีทุกข์ บ้างก็ทะเลาะกันโดยไม่จำเป็น กล่าวโทษซึ่งกันและกันโดยไม่สมควร ทำให้เกิดความแตกแยกซึ่งไม่น่าจะเกิดการรู้รักสามัคคีจะช่วยแก้ปัญหาและนำมาซึ่งความสงบสุขร่มเย็น เกิดสันติในชาติบ้านเมืองของเรา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ ว่า “ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจไม่ให้เกิดความวุ่นวายได้”

ผมเชิญพระบรมราโชวาทนี้มาให้พวกเราได้ฟังอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเตือนความทรงจำของคนไทยทั้งมวล พวกเราเคยได้ยินได้ฟังพระบรมราโชวาทมาหลายครั้ง หลายหนแล้ว เข้าใจดีแต่ช่วยกันทำค่อนข้างน้อยมาก พระบรมราโชวาทนี้ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรา กำลังพูดถึงโดยตรง แต่ถ้าพวกเราช่วยกันทำตาม เราก็จะมีทุกข์น้อยลง มีความสุขมากขึ้น บ้านเมืองอันเป็นที่รักของเราจะน่ารักน่าอยู่ยิ่งขึ้น

หวังว่าพวกเราทุกคนจะได้ยินพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่พสกนิกรทั่วประเทศ เมื่อ ๔ ธันวาคมที่ผ่านมาโดยทั่วกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งถึง Double Standards ทรงรับสั่งถึงภัยแห่งความแตกแยก ทรงรับสั่งถึงความขัดแย้ง และทรงรับสั่งถึงการหันหน้าเข้าหากัน ทรงชี้ให้เห็นว่า การรู้รักสามัคคีเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งที่คนไทยทุกหมู่เหล่าพึงนำมาใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน

ผมเชิญพระราชกระแสมาเตือนพวกเราอีกครั้งหนึ่ง

๔. คู่มือข้อสุดท้าย ขอให้ระลึกว่า “เกิดมาต้องทดแทนบุญคุณแผ่นดิน” วลีนี้บางท่านหรือหลายท่านอาจจะเข้าใจยาก ฟังดูเหมือนเป็นนามธรรม จริง ๆ แล้วเป็นรูปธรรมทั้งสิ้น แผ่นดินไทยเป็นที่ให้กำเนิด เป็นบ้านเกิดเมืองนอน เป็นที่ที่เราได้อาศัยพักพิง ทำมาหาเลี้ยงชีพ เลี้ยงครอบครัว แผ่นดินไทยหรือประเทศไทย คือส่วนรวมของครอบครัว

ไทย ดังนั้นถ้าเรารักหวงแหนครอบครัวอย่างไร มากเท่าใด หมายความว่าเรารักและหวงแหนแผ่นดินไทยประเทศไทยมากเท่านั้น

เคยได้ยินบางท่านตัดท้อ ท่านเองน้อยใจว่า เมืองไทยไม่เห็นจะน่ารักสักเท่าใด มีแต่คนโกงเต็มไปหมด นักการเมืองบางคนก็ซื้อเสียงเข้ามากอบโกยเอาแต่ผลประโยชน์เข้าตัวเอง การบริหารแผ่นดินก็แฝงด้วยคอร์รัปชัน ข้าราชการก็ขาดความเป็นธรรม เล่นพรรคเล่นพวก คนทำผิดก็ไม่ได้รับโทษ ประชาชนเดือดร้อน อาชญากรรมและยาเสพติดก็มีดาษดื่น อย่างนี้แล้วจะให้รักประเทศ เสียสละให้ประเทศได้อย่างไรกัน

ฟังแล้วรู้สึกเห็นอกเห็นใจคนที่มีความเห็นเช่นนั้นมาก เขาพูดในสิ่งที่เขาเห็น พูดในสิ่งที่เขาได้ประสบและอ่านพบในหนังสือพิมพ์ ได้ฟังจากสื่อ ในขณะที่เดียวกัน ผมก็มีความวิตกกังวลเป็นอย่างยิ่ง เพราะความคิดความเห็นเช่นนั้น ไม่ถูกต้อง และน่าจะเป็นอันตรายต่ออนาคตของประเทศเรามาก ในอดีตและในปัจจุบัน บ้านเมืองของเรามีปัญหาเช่นนั้นจริง ๆ แต่ต้องถือเป็นหน้าที่ของพวกเราทุกคนต้องช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขเอาแต่บ่น เอาแต่วิจารณ์ แล้วปล่อยปละละเลยทำเป็นธุระไม่ใช่ ถ้าทำอย่างนั้น ตัวเราเองนั้นแหละคือส่วนหนึ่งของปัญหา เพราะขาดความรับผิดชอบในฐานะเจ้าของบ้าน เจ้าของประเทศ

ที่จริงเมืองไทยของเราหาได้เสื่อมโทรมเลวลงมากอย่างที่คิด แต่เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีสื่อสาร ทำให้เราได้ยินได้ฟังได้อ่านเรื่องราว และข่าวสารต่าง ๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น สื่อต่าง ๆ ก็พัฒนาตัวเองในการหาข่าวดีขึ้นมาก ความไม่สมประกอบทั้งหลายซึ่งได้รับการปกปิดซ่อนเร้นไม่เป็นข่าว เรื่องดี ๆ มักจะไม่เป็นข่าว เรื่องไม่ดีจะเป็นข่าวที่สำคัญ จึงดูเหมือนบ้านเมืองของเราเลวลง ที่จริงถ้ามองอีกมุมหนึ่งก็ดูดีเหมือนกัน คือ มีความโปร่งใสมากขึ้น จะทำการใดก็ต้องระมัดระวังมากขึ้น

การปฏิบัติตนเป็นคนดีของครอบครัว เป็นสถาบันที่ดี เป็นองค์กรที่ดี คือการทดแทนบุญคุณแผ่นดิน

การทดแทนบุญคุณแผ่นดินโดยปฏิบัติตนเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ คือการร่วมกันสร้างฐานรากในการกอบกู้สถานการณ์และการพัฒนาประเทศอันสำคัญยิ่ง

**รายนามคณะกรรมการอำนวยการ
มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์**

ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานกิตติมศักดิ์	
๑. ศ.นพ.ประสพ รัตนากร	ประธานกรรมการอำนวยการ
๒. นายชาติวี ไสภณพนิช	รองประธานกรรมการ (๑)
๓. พล.อ.นพ พิศายแก้ว	รองประธานกรรมการ (๒)
๔. นายวิระ รมยะรูป	เหรียญฉึก
๕. พล.ร.อ.ประเจตน์ ศิริเดช	เลขาธิการ
๖. พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์	กรรมการ
๗. ร.ท.สุลี มหาสันตนะ	กรรมการ
๘. พล.อ.อ. ม.ร.ว.ศิริพงษ์ ทองใหญ่	กรรมการ
๙. พล.ร.อ.วิเศษฐ์ การุณยวนิช	กรรมการ
๑๐. ดร.เจริญ สิริวัฒนภักดี	กรรมการ
๑๑. ท่านผู้หญิงชนัตต์ ปิยะอุย	กรรมการ
๑๒. นายชงศักดิ์ ภาชนะวนิชย์	กรรมการ
๑๓. นางกัลยาณี พรรณเชษฐ์	กรรมการ
๑๔. ร.ต.ท.ฉัตรชัย บุญยะอนันต์	กรรมการ
๑๕. ม.ล.ตรีทศยุทธ เทวกุล	กรรมการ
๑๖. นายดิลก มหาดำรงกุล	กรรมการ
๑๗. พล.อ.เอกจิตต์ ติณสูลานนท์	กรรมการ
๑๘. พล.อ.พงษ์เทพ เทศประทีป	กรรมการ

ฝ่ายประสานงานมูลนิธิรัฐบุรุษ - ศาลาพำนัก เลขที่ ๓๑๒ ด.ราชวิถี เขตราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๕-๕๕๕๖, ๐-๒๒๔๘-๖๗๒๖-๗ โทรสาร ๐-๒๒๔๖-๘๘๒๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ในพิธีต้นราชวราภรณ์ แด่ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ขณะดำรงตำแหน่ง องคมนตรีและรัฐบุรุษ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามมกุฎราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
พระบรมวงศานุวงศ์ ถวายความจงรักภักดี

สถาบันพระมหากษัตริย์ ในฐานะศูนย์รวมจิตใจ
ของประชาชนชาวไทย

The Role and Relevance of the Monarchy in Thailand

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

H.E. General Prem Tinsulanonda
President of the Privy Council and Statesman

คณะกรรมการอำนวยการมูลนิธิรัฐบุรุษ
แสดงความคารวะและรณนํ้าขอพรในวันสงกรานต์

ประธานมูลนิธิรัฐบุรุษ รายงานการประชุมประจำปี ๒๕๕๖
วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ขอกราบสวัสดีปีใหม่ ๗พมา ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษ
ท่านกรรมการ ท่านผู้อุปถัมภ์ คณะทำงาน และผู้มีเกียรติทุกท่าน

วันนี้เป็นวันมิ่งมงคลที่มีแต่ข่าวดี เป็นที่ปลาบปลื้มของชาวคณะ ตลอดจนชาวบ้านทั่วไป ต่างภาคภูมิใจ
ในเกียรติภูมิของมูลนิธิรัฐบุรุษ ที่ได้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ด้วยคุณธรรมความ “ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี”
ตามอุดมการณ์ของ ๗พมา ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษ “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน”
ในรอบปี ๒๕๕๖ มูลนิธิได้บรรลุเป้าหมายในการก่อสร้างสำนักงาน ที่เริ่มวางศิลาฤกษ์ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๖
งานดำเนินไปด้วยดีอย่างยิ่ง “ดีวันดีคืน” และทุกคนตั้งใจที่จะได้ปฐมฤกษ์เปิดในวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ส่วนอีกทิศ
หนึ่งชายแดนการพัฒนาที่ดินสระแก้วได้ไปไกลมาก จนกำลังจะมีเจ้าสัวสวนยาง โดย พลเอก นพ พิณสายแก้ว
เป็นหัวแรงร่วมกับ จังหวัดทหารบก สระแก้ว และผู้ที่เหนียวยากอุทิศตนเพื่องานนี้ตั้งแต่หักล้างถางพง คือ พันโท สงคราม
ทองสง่า ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง ทางด้านประชาสัมพันธ์มีงานค่ายอาสาพัฒนาตามชายแดนบวกกับสนองพระราชดำริ
รู้จักสามัคคี และการพัฒนาตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง ฝ่ายส่งเสริมกิจกรรม ศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุได้เครือข่ายเพิ่ม
ที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้งเผยแพร่เอกสารเป็นจำนวนมาก เรียกว่าทุกอย่างเป็นไปได้ด้วยดี ทุกท่านร่วมใจกันดีและ
เป็นที่ตื่นเต้น เมื่อต่างตั้งใจที่ท่านประธานกิตติมศักดิ์ ได้จัดคอนเสิร์ตให้พวกเรา และชาวบ้าน ต่างเลื่อมใสยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ด้วยพระเมตตาบารมีจากล้นเกล้า ๗ ทั้งสองพระองค์ตลอดมา

เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม นี้ ๗พมา ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรกิตติมศักดิ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
พัฒนศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น พวกเราต่างแสดงความยินดี และกรรมการอำนวยการ พลเอก สุรยุทธ์
จุลานนท์ ได้รับโปรดเกล้าฯ ดำรงตำแหน่งองคมนตรี เป็นที่ปลาบปลื้มในความจงรักภักดี และอุทิศตนเพื่อบ้านเมือง
ของท่าน เช่นเดียวกันผู้ตอบแทนสังคมอย่างต่อเนื่อง คุณหญิงวรรณมา สิริวัฒนภักดี ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นสูงสุดมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก พวกเรามีความดีใจกับท่านด้วย แหมวันนี้ ดร.เจริญ กับคุณหญิงวรรณมา เอื้อเพื่อ
จัดอาหารอย่างดีสำหรับปีใหม่ ๒๕๕๗ จึงขอให้ทุกท่านได้มีความสุขเจริญใจ จากอาหาร อิมพิเรียล ควินส์ปาร์ค คนตรี
จาก ธนาคารกรุงเทพ และเครื่องดื่มจากคาร์ลสเบิร์ก

ผมขอถือโอกาสนี้ชวนท่านกรรมการบริหาร ได้ร่วมกันมอบของที่ระลึกแก่ ๗พมา ประธานกิตติมศักดิ์
พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ และคุณหญิงวรรณมา สิริวัฒนภักดี ขอให้ทุกท่านได้ สุขกายเจริญวัย สุขใจเจริญสุข ชั่วฉวีวันคร

ราชินี มุขี มหุระอิน
พระราชินีประมุขแห่งราชินี

“ทะเลเป็นเจ้าของ นทีมหันต์
ทิวะอุทัยอัน แล่มล้ำ
รัตติร์คมีจันทร์ ธีองลรัล
องค์ประมุขแห่งชาติท้าว เทอ่าผู้พิงบุญ
ผู้ใหญ่ในแผ่นดินแดนนี้ คือภา ขาแ
ผู้นำบัตทุกขีประชา ช้อยเบื้อ
เป็นประมุขมหาคา ในรัฐ
ทรงทศพิธธรรมเอื้อ ราชฎ์ให้อธิ”

บทพระนิพนธ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี

หนังสือลำดับที่ ๔๔ สงวนลิขสิทธิ์ โดยมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

เผยแพร่โดย คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรม

ศาลาพำนัก เลขที่ ๓๑๒ ถนนราชวิถี เขตราชวิถี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๕-๙๕๙๖, ๐-๒๒๔๘-๖๓๒๓ โทรสาร ๐-๒๒๔๖-๘๘๒๓, ๐-๒๖๔๒-๗๗๗๒